

Så här har vi räknat

De totalt 11 000 växtnäringsbalanser som samlats in har sorterats länsvis. För beräkningarna av mjölkgårdarna i Skåne län ligger ca 700 växtnäringsbalanser till grund.

För att resultatet inte ska påverkas av djurtätheten eller grödfördelningen på gårdarna har vi undersökt skillnaden mellan gårdens kväveöverskott och jämförelsevärdet. Jämförelsevärdet är beräknat utifrån det genomsnittliga kväveöverskottet för ett hektar av en speciell gröda respektive en djurenhet av ett speciellt djurslag, där alla växtnäringsbalanser som är gjorda inom Greppa Näringen ligger till grund för uträkningen. En gårds jämförelsevärde motsvarar den kvävebalans som gården skulle ha fått om lantbrukaren hanterade sina grödor och djur som genomsnittet av lantbrukarna gör. Ju större skillnaden är mellan gårdens kväveöverskott och jämförelsevärdet desto mer skiljer sig gården från hur lantbrukarna gör i allmänhet. I det här fallet har vi tittat närmare på de 20% med störst avvikelse i respektive riktning. Genom att titta på kvävebalanserna, in- och utposter av kväve, grödfördelning samt tidpunkter för stallgödelspridning och jordbearbetning har vi kunnat dra de slutsatser du nu läst om.

Så här ser förutsättningarna för de olika gårdarna ut

	Gårdar med låg kväveeffektivitet	Medelgården inom Greppa Näringen	Gårdar med hög kväveeffektivitet
Medelareal, ha	92	81	61
Djurtäthet, de	0,95	0,95	1,22
Mjök kg/ha	6 148	5 832	7 173
Vall, % av areal	40	42	54
Flytgödsel, % av de	60	57	57
Skillnad i utgifter för kväve jämfört med medelgården ¹	+600	0	-400

1. Skillnaden är beräknad utifrån inköp av foder och mineralgödsel och ett kvävepris på 15 kr/kg N

Öka din kväveeffektivitet

- framgångsfaktorer för mjölkgårdar i Skåne

En kväveeffektiv gård har, i jämförelse med en mindre effektiv gård:

- ▶ Mindre inköp av foder och mineralgödsel
- ▶ Lika stor försäljning av produkter
- ▶ Troligen större andel vallodling (ej statistiskt säkerställt)
- ▶ Större andel vallbrott på våren

Rådgivnings- och informationsprojektet Greppa Näringen är ett samarbete mellan Jordbruksverket, länsstyrelserna, LRF och företag inom lantbruksnäringen. Du når oss på: www.greppa.nu • tel 0771-573 456

Det är framförallt mängden kväve som köps in i form av foder och mineralgödsel som skiljer de effektiva gårdarna från de mindre effektiva. Detta visar en jämförelse mellan gårdar som har ett högt kväveutnyttjande och ett lågt.

Sedan Greppa Näringen startade 2001 har resultaten från ca 11 000 växtnäringsbalanser samlats in. Ett sätt att utnyttja all den information som finns i växtnäringsbalanserna, är att jämföra de gårdar som är mest effektiva på att utnyttja sitt kväve med de gårdar som är mindre effektiva. Genom att jämföra dessa gårdar kan vi hitta vad som bidrar till ett framgångsrikt utnyttjande av kväve.

De bästa köper in mindre men säljer lika mycket

Skillnaden är betydande när de 20% mest effektiva mjölkgårdarna i Skåne jämförs med de 20% med lägst effektivitet. Resultaten visar en statistiskt säker skillnad i kväveöverskott mellan gårdarna i den effektiva gruppen jämfört med gårdarna i den mindre effektiva gruppen. Skillnaden består i stort sett uteslutande på införseln av kväve till gården (se diagram 1).

De stora skillnaderna i införselposterna ligger i inköp av foder och mineralgödsel. Gårdarna med låg kväveeffektivitet köper in ca 60 kg N/ha mer i form av mineralgödsel och ca 12 kg N/ha mer i form av foder. Vid ett kvävepris på 15 kr/kg N ger detta en skillnad i utgifter på över 1000 kr/ha. Skillnaden i införsel av kväve har dock inte påverkat det som säljs från gården, utförseln av kväve är nämligen lika stor för de båda grupperna.

Fördelningen av jordarter skiljer i viss mån och så även vid vilken tidpunkt jordbearbetningen sker. Jordarten på de gårdar som utnyttjar kvävet mest effektivt består till en mindre del av styva leror. De med bättre utnyttjande av kväve har även en större andel av arealen som inte bearbetas och vallarna bryts i större utsträckning på våren i denna grupp.

Det är ungefär samma djurtäthet i de båda grupperna och ungefär samma intensitet i mjölkproduktionen. När det kommer till grödfördelningen finns inga stora skillnader, den mer effektiva gruppen av gårdar har i och för sig en större andel vall, skillnaden är dock inte statistiskt säker.

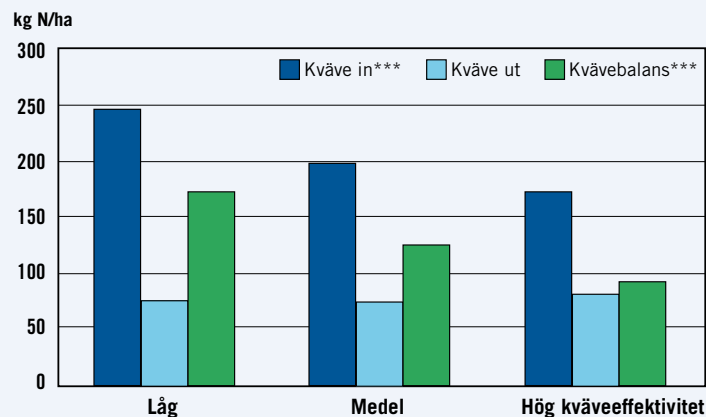

Diagram 1. Infört och utfört kväve samt kvävebalans på mjölkgårdar i Skåne län. Stjärnorna visar på signifikanta skillnader mellan grupperna av gårdar med hög och låg kväveeffektivitet.

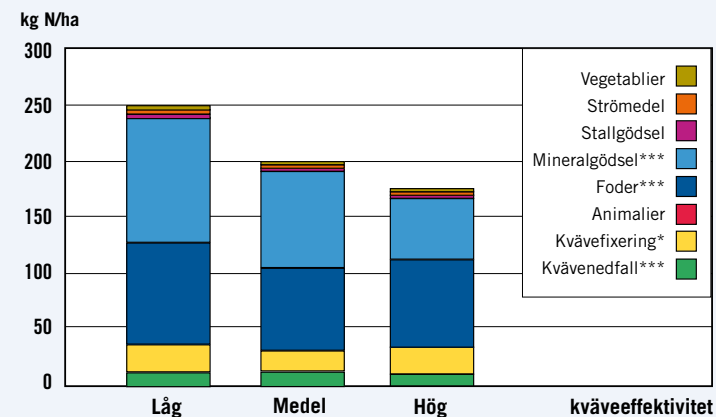

Diagram 2. Kväveinförsel till skånska mjölkgårdar. Stjärnorna visar på statistiskt säkra skillnader mellan grupperna av gårdar med hög och låg kväveeffektivitet.